

-CV19NhO nenänielunäytteenotto

Nukkatikkunäyte nenänielusta

Näyteastia ja tarvikkeet

- **eNAT** (Copan), kierrekorkillinen kuljetusputki, tai **mNAT** (Mobidiag), kierrekorkillinen kuljetusputki
- Taipuisavartinen nukkatikku, esim. Copan FLOQSwab Flexible tai vastaava

Mikäli em. kuljetusputkia ei ole saatavilla, voidaan käyttää kierrekorkillista putkea, jossa on apteekkipuhdasta keittosuolaliuosta 1 ml (huomioi säilytys ja lähetys).

Näytteenotto

Näytteenottaja ottaa näytteet suojautuneena!

1. Tunnista potilas.
2. Pyydä potilasta niistämään nenänsä ennen näytteenottoa ja pitämään nenäliinaa lähettyvillä, jotta hän voi peittää sillä suunsa, mikä näytteenoton yhteydessä alkaa yskittää tai aivastuttaa.
3. Potilasta neuvotaan
 - Kallistamaan päänsä hiukan takakenoon
 - Hengittämään rauhallisesti suun kautta (rentouttaa ja helpottaa näytteenottoa)
 - Sulkemaan silmät, koska näytteenotto aiheuttaa usein kyynelvuotoa
4. Työnnä taipuisa nukkatikku **alaviistoon sieraimen nenänieluun** asti (aikuisilla n. 12-15 cm syvyydelle, pikkulapsilla 6 – 7 cm)
 - Syvyyden voi mitata etukäteen: sierain – korvannipukka
 - Nukkatikku työnnetään nenänielun takaseinään (=tunnet vastuksen), työnnä tiukkua vielä hiukan ja pyörittele/hankaa sitä rauhallisesti, jotta tikkuun tarttuu epiteelisolukkoa nenänielusta.
 - Mikäli tikku pysähtyy aiemmin, on se väärässä kohdassa. Korjaa tällöin asentoa, jotta saat sen oikeaan paikkaan. Väärästä paikasta otettu näyte saattaa johtaa väärään negatiiviseen tulokseen.

5. Katkaise tikku merkkikohdasta. Tarvittaessa käytä saksia. Tällöin **sakset on desinfioitava jokaisen käytön välillä** esim. Oxivir-liuoksella läpikotaisin!
6. Siirrä tikku näytteenkuljetusputkeen siten, että tikun kanta kiinnittyy korkin keskiosassa olevaan aukkoon. Sulje korkki ja varmistu, että tikun nukkapää on nesteessä
7. Pyyhi putki ja korkki 70 % etanolilla. Anna kuivahtaa. **Näytettä ei tämän jälkeen tule käsitellä likaisilla hanskoilla!**
8. Liimaa putkeen tunnistetarra. Siirrä putki salpapussiin, jossa on imuliina (esim. tufferia) ja liimaa tunnistetarra myös pussin päälle.

Näytteen pakkaaminen ja lähettäminen

Varmista kulloinkin voimassa olevat säädökset ja viranomaisohjeet.

- Yksittäispaketut näytteet pakataan isompaan pussiin.
- Pussin päälle kirjataan ”Covid-19 -epäily” tai ”Infektiohälytys”
- Pussit pakataan kuljetuslaatikkoon, jonka päälle tulee liimata tarrat UN3373 ja Biologinen materiaali, Katgoria B.
- Näyte lähetetään huoneenlämmössä (NaCl-putkeen otettu näyte tulee lähettää kylmälähetyksenä).

Näytteen säilytys

- mNAT ja eNAT -putkissa näyte säilyy n. viikon. Lähetys huoneenlämmössä. Pidempiaikainen säilytys jääkaapissa
- NaCl-näytteet tulee säilyttää jääkaapissa ja lähettää viiveettä laboratorioon. Jääkaapissa näyte säilyy n. 1 vrk.